

УДК 796.925

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РУХОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ШКОЛЯРІВ 8—9 КЛАСІВ

Капкан О.О.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Анотація. У статті розглядаються питання про особливості розвитку рухових здібностей школярів 8—9 класів. Установлено, що у школярів 8—9 класів рухові здібності формуються не рівномірно і не одночасно. Приріст рухових здібностей у різні вікові періоди неоднаковий.

Ключові слова: рухові здібності, тестування, метод математичної статистики, особливості розвитку.

Постановка проблеми. Проблемам розвитку рухових здібностей школярів 8—9 класів педагоги і науковці приділяють велику увагу. В Україні, Росії і за кордоном, ведеться пошук науково обґрунтованих засобів і методів для формування гармонійно розвинених підлітків, вдосконалення системи фізичного виховання, в умовах загальноосвітньої школи. В той же час багато аспектів, пов'язаних з підвищенням ефективності фізичного виховання школярів 8—9 класів, залишаються недостатньо розробленими.

Аналіз публікацій. Особливостям розвитку рухових здібностей школярів 8—9 класів присвячені роботи Л.В. Волкова, В.І. Ляха, Б.М. Шияна та ін. провідних фахівців в області фізичної культури. Досліджувались фізичний та фізіологічний розвиток школярів 8—9 класів і як наслідок особливості формування рухових здібностей. Для доцільної і ефективної організації занять фізичною культурою необхідно мати дійсну інформацію про рівень фізичної підготовленості школярів 8—9 класів на кожному етапі їх навчання. Б.М. Шиян [11] відзначає, що в віці 14—15 років у підлітків просліджується нерівномірність темпів зростання і розвитку організму, що виявляється в чергуванні періодів плавного і прискореного розвитку (росту) організму. У сучасній літературі пропонуються положення про показники фізичного розвитку, які характеризуються соматичними, фізіометричними і стоматоскопічними величинами. Сукупність цих показників надає можливість встановити рівень фізичного розвитку підлітків, який впливає на формування рухових здібностей. Упорядковуючи ці дані були складені зведені таблиці, судячи з яких можливо побачити відмінності у розвитку школярів 8—9 класів, та визначити особливості розвитку рухових здібностей.

Зв'язок з науковими програмами: дослідження даного питання є одною із складових частин

науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з питання «Методологія і методика навчання спеціальним дисциплінам в педагогічному вузі і загальноосвітній школі».

Об'єкт дослідження — процес розвитку рухових здібностей школярів 8—9 класів.

Предмет дослідження — визначення впливу вікових змін на розвиток рухових здібностей, школярів 8—9 класів.

Мета дослідження — визначити особливості розвитку рухових здібностей школярів 8—9 класів.

Завдання дослідження:

1. Визначити загальний рівень рухових здібностей школярів 8—9 класів.
2. Виявити вплив вікових та статевих особливостей розвитку на розвиток рухових здібностей, школярів 8—9 класів.

Для розв'язання поставлених завдань були використані наступні методи дослідження: аналіз і узагальнення науково-методичної літератури; педагогічне тестування.

Програма тестування включала в себе:

Тест 1. Маса тіла.

Обладнання. Медичні електронні ваги які фіксують вагу в кілограмах, з точністю до 50 гр.

Опис проведення. Зважування проводилось на електронних вагах. Під час зважування учень став на середину їх площадки, зберігаючи спокійне положення. Ваги перевірялись у процесі роботи на точність і чутливість за допомогою гир. Зважують школярів без верхнього одягу, та взуття. Не зважувати одразу після їжі.

Результат. Маса тіла в кілограмах, з точністю до 50 гр.

Тест 2. Ріст тіла стоячи.

Обладнання. Ростомір (розмітка в сантиметрах). Ріст стоячи вимірюють ростоміром з точністю до 0,5см.

Опис проведення тесту. Учня ставлять спиною до стінки ростоміра в стійку «Струнко!», щоб він торкався стінки трьома точками: п'ятами, сідницями, та лопатками, голову він має тримати так щоб умовна лінія, яка з'єднує нижній край очної ямки і козелок вуха була паралельна підлозі. Планшетку опускають поки вона не торкнеться верхівки голови.

Результат. Визначається позначка (з точністю до 0,5 сантиметра).

Тест 3. Утримання кута 90° на паралельних брусах. Тест дозволяє визначити у школярів розвиток загальної витривалості.

Обладнання. Гімнастичні бруса, секундомір, який фіксує десяти долі секунди, мат. Реєстраційний стіл, стілець.

Опис проведення тесту. Вправа виконується на гімнастичних брусах. Учень виконує упор на руках з напруженням м'язів плечового пояса. По команді: «Марш!» енергійно направляє ноги уперед-уверх, фіксуючи положення ніг на рівні жердин. Ноги в колінних суглобах не згинати. Утримувати таке положення як можливо більше.

Результат. Вправа оцінюється так: після фіксування положення ніг, зафіксовується час з точністю до 0,1с, з моменту підняття ніг до моменту, коли учасник не дотримує вимог тесту.

Тест 4. Згинання і розгинання рук в упорі лежачи.

Обладнання. Рівний, дерев'яний, або земляний майданчик, реєстраційний стіл і стілець.

Опис проведення тесту. Учасник тестування приймає положення упору лежачи: руки випрямлені, на ширині плечей пальцями вперед, тулуб і ноги утворюють пряму лінію, пальці ступнів спираються об підлогу. За командою: «Можна!» учасник починає ритмічно з повною амплітудою згинати і розгинати руки.

Результат. Кількість безпомилкових згинань і розгинань рук за одну спробу.

Тест 5. Підтягування. Тест призначений для контролю розвитку динамічної сили школярів.

Обладнання. Горизонтальний брус або переклада діаметром 2—3 см, лавка, магnezія. Брус або переклада повинні розташовуватись на такій висоті, щоб учасник тестування міг виконати вис на прямих руках.

Опис проведення тесту. Учасник тестування стає на лавку і хватом зверху (долонями вперед) береться за перекладину на ширині плечей, потім робить вис на прямих руках (ноги не торкаються підлоги). Після команди «Можна!», згинаючи руки, він підтягується до такого положення, коли його підборіддя буде безпосередньо над рівнем перекладини. Потім учасник повністю випрямляє руки, опускаючись у вихідне положення. Вправа повторюється стільки разів, скільки це можливо.

Результат. Кількість безпомилкових підтягувань.

Тест 6. Стрибок у довжину з місця. Тест призначений для визначення швидкісно-силових якостей школярів.

Обладнання. Неслизька поверхня з рисою, мірна стрічка та великий Т-образний косинець. (Мірна стрічка прикріплюється до підлоги безпосередньо уздовж границі нековзної поверхні, так щоб результат стрибка було легко виміряти.)

Опис тесту. Учасник тестування стає носками до риси готується до стрибка. Спочатку він робить мах руками назад, потім різко виносить їх уперед і, штовхаючись двома ногами, стрибає як можна далі.

Результат. Довжина стрибка в сантиметрах краща із двох спроб.

Тест 7. Нахил тулуба вперед із положення сидіти. Тест дозволяє визначити у школярів розвиток гнучкості хребетного стовпа.

Обладнання. Накреслена на підлозі лінія АБ і перпендикулярна до неї розмітка в сантиметрах (на поздовжній лінії) від 0 до 50 см.

Опис проведення тесту. Учасник тестування сидить на підлозі босоніж так, щоб його п'ятки торкалися лінії АБ. Відстань між п'ятками 20—30 см. Ступні розташовані до підлоги верти кално. Руки лежать на підлозі між колінами долонями донизу.

Партнер тримає ноги на рівні колін, щоб уникнути їх згинання. За командою «Можна!» учасник тестування плавно нахилиється вперед, не згинаючи ніг, намагаючись дотягнутися руками якомога далі. Положення максимального нахилу слід утримувати протягом двох секунд, фіксуючи пальці на розмітці.

Результат. Визначається позначка (з точністю до одного сантиметра) на перпендикулярній розмітці, до якої учасник дотягнувся кінчиками пальців рук.

Тест 8. Човниковий біг 4×10 м. Використовується для визначення розвитку координаційних здібностей у дітей та молоді.

Обладнання. Секундомір, який фіксує десяти долі секунди. Рівна доріжка довжиною 10 метрів, обмежена двома паралельними лініями. За кожною лінією два півкола радіусом 50 см з центром на лінії. Два дерев'яних кубики (5×5×5 см). Реєстраційний стіл, стілець. *Опис проведення тесту.* За командою «На старт!» учасник тестування стає у положення високого старту за стартовою лінією. За командою «Руш!» у максимальному темпі пробігає 10 м до другої лінії, бере один із двох дерев'яних кубиків, які лежать у півколі, бігом повертається назад і кладе його в стартове півколо (кидати кубик не можна). Потім школяр біжить у зворотному напрямку, повертається з другим кубиком і кладе його у стартове півколо. На цьому тест закінчується. *Результат.*

тат. Час, зафіксований з точністю до 0,1 с, з моменту старту до моменту, коли учасник поклав другий кубик у півколо.

Тест 9. Підйом ніг у висі.

Обладнання. Горизонтальний брус або перекладина діаметром 2—3 см, лавка, магnezія. Брус або перекладина повинні розташовуватись на такій висоті, щоб учасник тестування міг виконати вис на прямих руках.

Опис проведення тесту. Вправа виконується на горизонтальнім брусі або перекладині діаметром 2—3 см. Учню необхідно піднімати ноги до кута 90°, або вище. Ноги в колінних суглобах не згинають.

Результат. Результатом є число підйомів ніг з положення вису на гімнастичний стінці у положення ніг до кута 90°, або вище, зупинка поміж спробами — не більш 1с.

Тест 10. З положення лежачи на спині піднімання в сід (60 с).

Обладнання. Секундомір, мат. Необхідний партнер.

Опис проведення тесту. Учасник тестування лягає спиною на мат або пружну рівну поверхню, відстань між ступнями приблизно 30 см, ноги в колінах зігнуті під прямим кутом, пальці рук з'єднанні за головою. Партнер стає на коліна у ніг школяра й притримує його ступні, щоб п'яти торкались підлоги, або поверхні мата. Коли учасник тестування готовий, дається команда «Можна!». Він переходить у положення «сидячи» і торкається ліктями колін, потім відразу повертається у вихідне положення, торкаючись мата спиною й руками, після чого знову в положення «сидячи». Протягом 60 с він повторює вправу з максимальною частотою.

Результат. Результатом є число підйомів з положення «лежачи» у положення «сидячи» протягом 60 с.

Тест 11. З положення лежачи на череві піднімання тулуба вгору за 60 с.

Обладнання. Необхідний партнер. Гімнастичні мати, секундомір. Реєстраційний стіл, стілець.

Опис проведення тесту. Вправа виконується на гімнастичних матах. Учасник тестування лягає черевом на мат або пружну рівну поверхню, відстань між ступнями приблизно 10 см, ноги в колінах не згинаються, пальці рук з'єднанні за головою. Партнер стає на коліна у ніг школяра й притримує його ступні. Коли учасник тестування готовий, дається команда «Можна!». Він виконує розгинання уверх-назад переходить у положення «нахилу» назад, і потім відразу повертається у вихідне положення, торкаючись мата черевом й руками, після чого знову в положення «нахилу» назад. Протягом 60с він повторює вправу з максимальною частотою.

Результат. Результатом є число підйомів з положення «лежачи» у положення «нахилу» назад

протягом 60 с. Вправа повторюється стільки разів, скільки це можливо.

Тест 12. Вимір сили кисті.

Обладнання. Кистьовий динамометр, ящик з магnezією, реєстраційний стіл і стілець.

Опис тесту. Натерши руки магnezією, учасник тестування берет динамометр у руку; він повинен знаходитися на одній лінії з передпліччям у стегна. Другий суглоб пальців повинен знизу щільно прилягати до ручки, щоб вся вага приладу доводилася на суглоб. Потім учасник тестування захоплює динамометр між пальцями й долонею в підстави великого пальця, відводить руку убік і енергійно стискає прилад, додаючи максимальне зусилля.

Результат. Сила фіксується в кілограмах.

Для аналізу результатів тестування використувалися методи математичної статистики: середнє арифметичне значення величини (\bar{X}); помилка обчислення середньої арифметичної величини (m); середнє квадратичне відхилення, яке характеризує мінливість ознаки (σ); вірогідність різниці середніх величин (t). Оцінка вірогідності різниці статистичних показників (t) проводилася за критерієм Стьюдента.

У дослідженні прийняли участь 212 школярів: 94 — 8 класу, 118 — 9 класу, ЗОШ № 22, м. Краматорськ, Донецької області.

Результати дослідження. У табл. 1 наведені результати порівняльного аналізу показників розвитку рухових здібностей дівчат 8–9 класів. Дівчата дев'ятих класів мають кращі результати за комплексом тестів, ніж дівчата восьмих класів. Виявлені відмінності за статистичними показниками комплексу тестів. У тестах 3, 4, 5, 13 показники погіршилися (зменшилися) на 12,89%, 24,54%, 9%, 10%.

У табл. 2 наведені результати порівняльного аналізу показників розвитку рухових здібностей хлопців 8–9 класів. Виявлені позитивні відмінності за показниками комплексу тестів. Тільки у тесті 11 показники погіршилися (зменшилися) на 11,91%. Проведення аналізу дозволяє стверджувати про високий показник приросту силовій витривалості ($p > 0,001$), що пояснюється сенситивним періодом розвитку даної якості.

У табл. 3 наведені результати аналізу рухової підготовленості хлопців та дівчат 8 класів. Аналізувались елементарні статистики. З аналізу середніх показників рухових здібностей між дівчатами та хлопцями 8 класів прослідковується неоднаковість у розвитку рухових здібностей. Показники хлопців суттєво відрізняються від показників дівчат, за комплексом тестів, крім тесту 7. Що обумовлено статевими періодами фізичного розвитку школярів.

У табл. 4 наведені результати аналізу рухової підготовленості хлопців та дівчат — 9 класів.

Таблиця 1.

Порівняльний аналіз показників розвитку рухових здібностей дівчат 8–9 класу

№ тесту	Назва тестів	Дівчата 8 клас (n=38)		Дівчата 9 клас (n=38)		t	p
		\bar{X}	m	\bar{X}	m		
1	Маса тіла, кг	49.42	1.30	52.12	1.37	1.43	>0.05
2	Ріст тіла стоячи, см	163.0	4.29	164.86	4.34	0.30	>0.05
3	Утримання кута 90° на паралельних брусах, с	3.18	0.08	2.77	0.07	3.72	<0.05
4	Згинання та розгинання рук в упорі лежачи, кількість разів	11.53	0.30	8.70	0.23	7.44	<0.05
5	Підтягування на перекладені в висі на прямих руках, кількість разів	5.55	0.15	5.05	0.13	2.53	<0.05
6	Стрибок в довжину з місця, см	141.55	3.73	145.13	3.82	0.67	>0.05
7	Нахил тулуба вперед із положення сидячи, см	16.47	0.43	17.32	0.46	1.34	>0.05
8	Човниковий біг 4×10м, с	11.78	0.31	11.40	0.30	0.88	>0.05
9	Підйом ніг вперед з положення вису на гімнастичний стінці до кута 90°, або вище	6.53	0.17	6.68	0.18	0.64	>0.05
10	З положення лежачі на спині піднімання в сід за 60 с, кількість разів	25.47	0.67	28.63	0.75	3.13	<0.01
11	З положення лежачі на череві піднімання тулуба в гору за 60 с, кількість разів	25.68	0.68	26.66	0.70	1.0	>0.05
12	Сила згиначів кисті (правої), кг	16.55	0.44	16.74	0.44	0.30	>0.05
13	Сила сгиначів кисті (лівої), кг	15.84	0.42	14.26	0.38	2.81	<0.01

Таблиця 2.

Порівняльний аналіз показників розвитку рухових здібностей хлопців 8–9 класу

№ тесту	Назва тестів	Хлопці 8 клас (n=44)		Хлопці 9 клас (n=44)		t	p
		\bar{X}	m	\bar{X}	m		
1	Маса тіла, кг	53.48	1.22	57.75	1.60	2.12	<0.05
2	Ріст тіла стоячи, см	170.64	3.88	174.55	4.85	0.63	>0.05
3	Утримання кута 90° на паралельних брусах, с	5.42	0.12	5.63	0.16	1.03	>0.05
4	Згинання та розгинання рук в упорі лежачи, кількість разів	24.41	0.55	29.92	0.83	5.52	<0.05
5	Підтягування на перекладені в висі на прямих руках, кількість разів	5.43	0.12	10.22	0.28	15.47	<0.05
6	Стрибок в довжину з місця, см	185.11	4.21	192.43	5.35	1.08	>0.05
7	Нахил тулуба вперед із положення сидячи, см	12.14	0.28	13.86	0.39	3.64	<0.05
8	Човниковий біг 4×9м, с	10.27	0.23	9.82	0.27	1.26	>0.05
9	Підйом ніг вперед з положення вису на гімнастичний стінці до кута 90°, або вище	8.50	0.19	9.46	0.26	2.94	<0.05
10	З положення лежачі на спині піднімання в сід за 60 с, кількість разів	38.07	0.87	40.57	1.13	1.76	>0.05
11	З положення лежачі на череві піднімання тулуба в гору за 60 с, кількість разів	35.84	0.81	31.57	0.88	3.57	<0.05
12	Сила згиначів кисті (правої), кг	25.43	0.58	32.72	0.91	6.77	<0.05
13	Сила сгиначів кисті (лівої), кг	25.32	0.58	29.16	0.81	3.86	<0.05

Таблиця 3.

Порівняльний аналіз показників розвитку рухових здібностей дівчат і хлопців 8 класу

№ тесту	Назва тестів	Дівчата 8 клас (n=38)		Хлопці 8 клас (n=56)		t	p
		\bar{X}	m	\bar{X}	m		
1	Маса тіла, кг	49.42	1.30	53.48	1.22	2.28	<0.05
2	Ріст тіла стоячи, см	163.0	4.29	170.64	3.88	1.32	>0.05
3	Утримання кута 90° на паралельних брусах, с	3.18	0.08	5.42	0.12	15.01	<0.05
4	Згинання та розгинання рук в упорі лежачи, кількість разів	11.53	0.30	24.41	0.55	20.38	<0.05
5	Підтягування на перекладені в висі на прямих руках, кількість разів	5.55	0.15	5.43	0.12	0.63	>0.05
6	Стрибок в довжину з місця, см	141.55	3.73	185.11	4.21	7.75	<0.05
7	Нахил тулуба вперед із положення сидячи, см	16.47	0.43	12.14	0.28	8.44	<0.05
8	Човниковий біг 4×10м, сек	11.78	0.31	10.27	0.23	3.89	<0.05
9	Підйом ніг вперед з положення вису на гімнастичний стінці до кута 90°, або вище	6.53	0.17	8.50	0.19	7.64	<0.05
10	3 положення лежачі на спині піднімання в сід за 60 с, кількість разів	25.47	0.67	38.07	0.87	11.51	<0.05
11	3 положення лежачі на череві піднімання тулуба в гору за 60 с, кількість разів	25.68	0.68	35.84	0.81	9.60	<0.05
12	Сила згиначів кисті (правої), кг	16.55	0.44	25.43	0.58	12.27	<0.05
13	Сила згиначів кисті (лівої), кг	15.84	0.42	25.32	0.58	13.34	<0.05

Таблиця 4.

Порівняльний аналіз показників розвитку рухових здібностей дівчат і хлопців 9 класу

№ тесту	Назва тестів	Дівчата 9 клас (n=38)		Хлопці 9 клас (n=56)		t	p
		\bar{X}	m	\bar{X}	m		
1	Маса тіла, кг	52.12	1.41	57.75	1.60	2.67	<0.05
2	Ріст тіла стоячи, см	164.86	0.93	174.55	4.85	1.49	>0.05
3	Утримання кута 90° на паралельних брусах, с	2.77	0.71	5.63	0.16	16.55	<0.05
4	Згинання та розгинання рук в упорі лежачи, кількість разів	8.70	1.25	29.92	0.83	24.62	<0.05
5	Підтягування на перекладені в висі на прямих руках, кількість разів	5.05	0.56	10.22	0.28	16.49	<0.05
6	Стрибок в довжину з місця, см	145.13	4.14	192.43	5.35	7.20	<0.05
7	Нахил тулуба вперед із положення сидячи, см	17.32	1.31	13.86	0.39	5.79	<0.05
8	Човниковий біг 4×10 м, с	11.40	0.12	9.82	0.27	3.90	<0.05
9	Підйом ніг вперед з положення вису на гімнастичний стінці до кута 90°, або вище	6.68	0.76	9.46	0.26	8.77	<0.05
10	3 положення лежачі на спині піднімання в сід за 60 с, кількість разів	28.63	0.86	40.57	1.13	8.81	<0.05
11	3 положення лежачі на череві піднімання тулуба в гору за 60 с, кількість разів	26.66	1.41	31.57	0.88	4.38	<0.05
12	Сила згиначів кисті (правої), кг	16.74	0.70	32.72	0.91	15.82	<0.05
13	Сила згиначів кисті (лівої), кг	14.26	0.59	29.16	0.81	16.68	<0.05

Аналізувались елементарні статистики. Аналіз середніх показників тестування дівчат та хлопців 9 класів також показує, що показники хлопців статистично відрізняються від показників дівчат, за комплексом тестів, що обумовлено статевими періодами фізичного розвитку школярів.

Отже у результаті порівняння показників рухового тестування школярів 8—9 класів були визначені середньостатистичні показники, які охарактеризували статистично достовірну динаміку змін у досліджуваних вікових групах.

Висновки:

1. Загальний рівень розвитку рухових здібностей школярів 8—9 класів, має достатній рівень з більшої частини показників, що обумовлено змістом і спрямованістю засобів фізичного виховання, а також сенситивними періодами розвитку рухових здібностей, що впливають на організм школярів.
2. Виявлені вікові та статеві особливості формування розвитку рухових здібностей школярів 8—9 класів, хлопці, мають кращу фізичну підготовку ніж дівчата. Між дівчатами та хлопцями є багато значних відмінностей у формуванні рухових здібностей, обумовлених віковими та статевими періодами фізичного розвитку школярів. Приріст рухових здібностей у різні періоди неоднаковий.
3. Перспективним напрямком подальших досліджень є установлення впливу процесу навчання фізичним вправам на формування рухових здібностей школярів 8—9 класів.

Список літератури

1. Бюген М. М. Обучение двигательным действиям. — М.: Физкультура и спорт, 1985. — 192 с.
2. Волков Л.В. Методика виховання фізичних здібностей школярів. — К.: Радянська школа, 1980. — 102 с.
3. Волков В.М., Филин В.П. Спортивный отбор. — М.: Физкультура и спорт, 1983. — 176 с.
4. Лях В.И. Двигательные способности школьников: Основы теории и методики развития. — М.: Терра-Спорт, 2000. — 192 с.
5. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії фізичного виховання.: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2007. — 271 с.
6. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. — К.: Олімпійська література, 2001. — 439 с.
7. Суворова Т.І. Система контролю фізичного стану дівчат 11—17 років у процесі фізичного виховання: Автореф. дисс. на здобуття наук. ступеню канд. наук з фіз. виховання і спорту. — Львів, 2003.
8. Фарфель В. С. Управление движениями в спорте. — М.: Физкультура и спорт, 1975. — 226 с.
9. Худолій О.М. Моделирование процесса подготовки юных гимнастов. Монография. — Харків: «ОВС», 2005. — 336 с.
10. Худолій О.М., Карпунець Т.В. Планування експерименту в дослідженні процесу підготовки юних гімнастів. // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків: ОВС, 2002. — №4. — С. 2—8.
11. Шиян Б.Н. Теорія та методика фізичного виховання школярів. — Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. — 272 с.

Надійшла до редакції 15.11.2011 р.

Капкан О.О. Особенности развития двигательных способностей школьников 8—9 классов.

В статье рассматриваются вопросы об особенностях развития двигательных способностей школьников 8—9 классов. Установлено, что у школьников 8—9 классов двигательные способности формируются не равномерно и не одновременно. Прирост двигательных способностей в разные вековые периоды неодинаков.

Ключевые слова: двигательные способности, тестирования, особенности развития.

Капкан О.О. Features of developing motive flairs of schoolchildren are 8—9 classes.

In the article questions are examined about the features of developing motive flairs of schoolchildren 8—9 classes. Set, that for schoolchildren 8—9 classes motive capabilities are formed not evenly and not simultaneously. The increase of motive abilities in different age-old periods is different.

Keywords: motive capabilities, testing, feature of development.